

Dosarul nr. 2ra-211/22
2-21016980-01-2ra-17022022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. C. Botnaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Mikro Kapital Company” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Liudmilei Burlac și Angelei Craveț cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Burlac Liudmila împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Mikro Kapital Company” Societate cu Răspundere Limitată, intervenienți accesorii Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și Craveț Angela cu privire la constatarea nulității clauzei contractuale,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și a fost menținută hotărârea din 31 mai 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central,

constată:

La data de 04 februarie 2021, OCN „Mikro Kapital Company” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Burlac și Angelei Craveț cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în baza contractului de împrumut cu dobândă nr. 1804000948 din 25 aprilie 2018, a acordat Liudmilei Burlac un împrumut în mărime de 150 000 de lei, pe un termen de 36 de luni, cu scadența la data de 19 aprilie 2021. Executarea corespunzătoare a obligațiilor asumate de Burlac Liudmila a fost

asigurată prin încheierea cu Craveț Angela a contractului de fidejusiune nr. 1804000948 F din 25 aprilie 2018, prin care ultima s-a obligat să răspundă, solidar, cu împrumutatul Burlac Liudmila pentru obligațiile asumate conform contractului de împrumut.

A invocat că în conformitate cu pct. 2.2 din contractul de împrumut, împrumutul va fi rambursat conform graficului de rambursare a împrumutului, anexa nr. 1 la contract, însă, începând cu luna ianuarie 2020, Burlac Liudmila nu respectă termenul de achitare lunară a ratelor, înregistrând abateri de la graficul de achitare a ratelor lunare.

Reclamanta a menționat că la 29 mai 2020, a expediat în adresa pârâtelor notificările nr. 44 și 45 privind achitarea datoriilor restante acumulate și revenirea la graficul de rambursare. Notificările au fost recepționate de către pârâte, însă, în termenul acordat datoriile nu au fost stinse. Ulterior, la 22 iunie 2020 au fost transmise către debitor și fidejutor cererile privind rambursarea anticipată a împrumutului cu nr. 63 și 64, prin care a solicitat rambursarea anticipată a sumei acordate în timp de 15 zile. Deși pârătele au luat cunoștință de somațiile repetate expediate, totuși, acestea au rămas fără răspuns, ultima plată fiind efectuată de către pârâte la 28 iulie 2020.

A precizat că atât debitorul, cât și fidejutorul, au fost notificați despre faptul că în cazul neefectuării plății conform graficului stabilit, vor fi calculate penalități de 1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi de restanță și până la data efectuării plății.

OCN „Mikro Kapital Company” SRL a afirmat că la situația din 25 ianuarie 2021, suma datoriilor acumulate conform contractului de împrumut cu dobândă nr. 1804000948 din 25 aprilie 2018, constituie suma de 145 606,56 de lei, formată din 71 574,87 de lei soldul împrumutului rămas, 7883,21 lei dobândă neplătită aferentă împrumutului și 66 148,48 lei - penalitate.

A solicitat încasarea, în mod solidar, de la Burlac Liudmila și Craveț Angela a datoriei contractuale în mărime de 145 606,56 de lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 4368,19 lei.

La data de 25 februarie 2021 Burlac Liudmila a înaintat acțiune reconvențională împotriva OCN „Mikro Kapital Company” SRL, intervenienți accesorii Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și Craveț Angela cu privire la constatarea nulității clauzei contractuale.

În motivarea acțiunii reconvenționale Burlac Liudmila a indicat că nu este de acord parțial cu acțiunea inițială și anume, consideră că pct. 3.3.6 din contractul de împrumut cu dobândă nr. 1804000948 din 25 aprilie 2018, care stipulează o penalitate de 1% pentru fiecare zi de întârziere, este lovit de nulitate absolută. Or, contractul de împrumut este un contract de adeziune, formulat din timp de OCN „Mikro Kapital Company” SRL pentru o multitudine de potențiali clienți și este propus și încheiat fără posibilitate de negociere, clauza privind plata penalității fiind o clauza standard.

Astfel, Burlac Liudmila a invocat că în calitatea sa de consumator, a avut doar opțiunea de a accepta în totalitate sau de a refuza încheierea contractului și nu a avut

posibilitatea reală de a negocia condițiile contractuale, acestea fiind incluse de către profesionist în prealabil. Din acest motiv, nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzelor contractuale, respectiv, este evident că mărimea penalității de 1% pentru fiecare zi de întârziere este disproporționat de mare în raport cu prejudiciul adus creditorului prin neachitarea în termen a împrumutului, fiind abuzivă.

A solicitat constatarea nulității pct. 3.3.6 din contractul de împrumut nr. 1804000948 din 25 aprilie 2018.

Prin hotărârea din 31 mai 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost admisă acțiunea inițială depusă de OCN „Mikro Kapital Company” SRL și s-a încasat, în mod solidar, de la Burlac Liudmila și Craveț Angela în beneficiul OCN „Mikro Kapital Company” SRL datoria restantă, conform contractului de împrumut cu dobândă nr.1804000948 din 25 aprilie 2018, în sumă de 145 606,56 de lei și cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 4368,19 lei, în total 149 974,75 de lei. Acțiunea reconvențională înaintată de Burlac Liudmila a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 03 iunie 2021 Burlac Liudmila a declarat apel împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii în partea ce depășește încasarea sumei de 57 756,55 de lei și a taxei de stat proporțional sumei admise și în partea respingerii acțiunii reconvenționale, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea inițială în partea contestată să fie respinsă, iar acțiunea reconvențională să fie admisă integral.

La data de 08 iunie 2021, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a declarat apel împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii în partea respingerii acțiunii reconvenționale și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea reconvențională să fie admisă.

Prin încheierea din 15 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Burlac Liudmila împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și a fost menținută hotărârea din 31 mai 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, pentru a fi abuzivă, o clauză contractuală trebuie să producă un dezechilibru între prestațiile părților, analizarea acestei condiții implicând o comparație între interesele celor două părți ale contractului, pentru a se verifica dacă interesul consumatorului a fost neglijat, în raport cu cel al contractantului său. Respectiv, se va ține cont în ce măsură contractul îl plasează pe consumator într-o situație juridică mai puțin favorabilă în raport cu cea prevăzută de dreptul național în vigoare.

Astfel, Curtea de Apel Bălți a menționat că prima instanță just nu a reținut argumentele Liudmilei Burlac și ale Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (în lipsa unui act de constatare) precum că contractul de împrumut încheiat cu OCN „Mikro Kapital Company” SRL conține clauze abuzive și anume,

clauza contractuală cu privire la penalitate nu a fost negociat individual. Or, din informația precontractuală privind împrumutul solicitat, semnată de către Burlac Liudmila, acesteia i-a fost furnizată informația cu privire la clauzele contractuale pe care le va cuprinde contractul de împrumut, inclusiv penalitățile stipulate la secțiunea 3.3.6 „Costuri în caz de întârziere la plată”. În consecință, Burlac Liudmila a declarat că acceptă oferta și a semnat contractul de împrumut. Totodată, prin informația precontractuală privind împrumutul solicitat, semnată personal de către Burlac Liudmila, ultima a declarat că a luat cunoștință de informația standard a contractului de împrumut și a solicitat reducerea termenului de 15 zile prevăzut la art. 5 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12 iulie 2013 până la semnarea acestuia, iar, neclarități sau neînțelegeri privind conținutul și condițiile contractuale nu a avut.

Mai mult ca atât, conform art. 18 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12 iulie 2013, Burlac Liudmila avea la dispoziție un termen de 14 zile calendaristice în care putea să revoce contractul de împrumut fără a invoca vreun motiv și acest termen urma să curgă fie de la data încheierii contractului de împrumut, fie de la data la care consumatorul i-au fost aduse la cunoștință clauzele și condițiile contractuale și informațiile prevăzute la art. 10 din Legea dată, în cazul în care ziua respectivă a fost ulterior datei încheierii contractului de împrumut. De acest drept Burlac Ludmila nu a profitat, achitând mai multe rate lunare ale creditului, inclusiv până în luna ianuarie 2020, recunoscând astfel toate clauzele contractuale și sumele înaintate spre plată, cunoscând totodată și despre consecințele neîndeplinirii obligațiilor contractuale în termen.

La data de 25 ianuarie 2022 Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel.

Recurenta a indicat că nu poate fi reținut argumentul instanței de apel cu privire la faptul neprezentării unui act de control efectuat de agenție în privința OCN „Mikro Kapital Company” SRL, prin care s-ar fi constatat clauze abuzive în contractele de împrumut încheiate cu consumatorii, deoarece în acest proces, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a fost indicată în calitate de intervenient accesoriu de către Burlac Liudmila și poziția autorității a fost expusă în referință.

A menționat că în contextul unor relații contractuale, prin stabilirea clauzei penale, părțile contractante evaluează anticipat prejudiciul care eventual ar fi suportat de către creditor în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor de către creditor. Deci, rolul clauzei penale este de a compensa eventuale prejudicii real suportate de către creditor și nicidecum de a obține avantaje contractuale față de debitor. La caz, solicitarea OCN „Mikro Kapital Company” SRL de a percepe penalitatea în mărime de 66 148,48 de lei din contul Liudmilei Burlac este în mod vădit excesivă, așa

cum penalitatea a cărei încasare se solicită reprezintă mai mult de 1/3 din suma de 150 000 de lei care a fost împrumutată.

Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a afirmat că, contractul de împrumut din 25 aprilie 2018 este un contract de adeziune cu clauze standard care nu au fost negociate cu consumatorul. În acest context, contrar afirmațiilor instanței de apel, este nejustificată legal încasarea din contul Liudmilei Burlac a penalității în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere, în condițiile în care constituie o prevedere contractuală standard, ce nu își are temei în prezenta speță. Prin urmare, clauza cu privire la penalitate urma a fi exclusă din contract, întrucât nu a fost negociată individual cu Liudmila Burlac, iar, simplul fapt că ultima a semnat contractul nu servește temei suficient pentru a constata că acesta a fost negociat de fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel din 04 noiembrie 2021 a fost contestată cu recurs doar de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, iar, Liudmila Burlac și Angela Craveț nu au contestat nici hotărârea primei instanțe, nici decizia instanței de apel. Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a atacat cu apel hotărârea primei instanțe doar în partea respingerii acțiunii reconvenționale, respectiv, hotărârea primei instanțe în partea admiterii acțiunii inițiale nu a fost contestată de participanții la proces.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 04 noiembrie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței la 22 decembrie 2021 și a fost recepționată la 28 decembrie 2021 (f.d. 190, 193, volumul I).

Astfel, recursul, declarat la 25 ianuarie 2022, este în termen.

La data de 17 februarie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa OCN „Mikro Kapital Company” SRL, Liudmilei Burlac și Angelei Craveț (f.d. 23, 25-30, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Prin referința depusă la 25 martie 2022, OCN „Mikro Kapital Company” SRL a solicitat de a considera recursul ca inadmisibil, în temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic